

Stöd till unga politiker

Delrapport om att stärka ungas inflytande i de demokratiska processerna

Stöd till unga politiker

Delrapport om att stärka ungas inflytande
i de demokratiska processerna

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har under perioden 2014–2017 i uppdrag att genomföra insatser för att fler unga kvinnor och unga män ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda och för att motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid. Myndigheten lämnade en delrapport om uppdraget i januari 2015 (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor 2015).

I Stöd till unga politiker redogör vi för de insatser som har genomförts hittills samt beskriver de aktiviteter som är planerade att genomföras under 2016. Vi berättar också om de projekt som initierats och påbörjats av pilotkommunerna under 2015. Syftet med dessa är att utarbeta insatser för att fler unga ska engagera sig i kommunpolitiken. Vi har också tagit fram en rapport där ett antal unga berättar om sina upplevelser av representativiteten i partipolitiken och ger förslag på hur den kan förbättras.

Detta är myndighetens delredovisning till regeringen. Rapporten har tagits fram av Liene Ledaine i samråd med Barbro Kristiansson.

Vår förhoppning är att rapporten ska kunna användas av såväl offentlig sektor som politiskt engagerade i syfte att öka ungas representativitet i både partipolitiken och de demokratiska processerna i det lokala samhället.

Lena Nyberg, generaldirektör,
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Uppdraget	9
Hur vi har genomfört uppdraget	10
De kommunala insatserna	10
Håbo kommun	10
Uddevalla kommun	11
Skövde kommun	12
Landskrona kommun	13
Jönköpings kommun	13
Den partipolitiska inriktningen	14
Synergier med andra uppdrag på myndigheten	14
Inriktning på det fortsatta arbetet	15
Avslutande kommentar	16
Referenser	17

Sammanfattning

Den här delredovisningen handlar om stöd till unga politiker som är en del av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors uppdrag att stärka ungas möjligheter till inflytande i de demokratiska processerna. Enligt regeringens beslut (regeringsbeslut 2014) ska myndigheten under perioden 2014–2017 genomföra insatser i syfte att fler unga kvinnor och unga män ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda och för att motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid. Av beslutet framgår att insatserna bland annat ska innehålla en försöksverksamhet i ett begränsat antal kommuner med stödinsatser för unga förtroendevalda i form av till exempel introduktionsprogram, mentorskap och nätverk. I genomförande av uppdraget ska Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor samråda med relevanta aktörer.

Den verksamhet som har skett inom uppdraget under 2015 har till stor del handlat om implementering av projekt i de fem utvalda pilotkommunerna (Håbo, Jönköping, Landskrona, Skövde och Uddevalla) samt om att ta fram en rapport och en folder i samarbete med Liberala ungdomsförbundet (LUF). I rapporten redogör vi för detta samt berättar om den verksamhet som ska ske under 2016.

Inledning

Forskningen om ungas politiska deltagande har vuxit relativt kraftigt de senaste åren, och olika forskare tecknar olika bilder av utvecklingen. Vissa forskare pekar på att unga ligger bakom den kraftiga minskningen av valdeltagande som skett under de senaste årtiondena i de flesta västeuropeiska länder och andra forskare lyfter istället fram att unga är mer engagerade i det civila samhället (Bäck, E., Bäck, H. & Gustafsson 2014).

Enligt den ungdomspolitiska proposition som antogs 2014 (prop. 2013/14:191) så är ungdomspolitiken i Sverige sektorsövergripande och omfattar alla beslut och åtgärder som påverkar villkoren för unga inom en rad olika områden som arbete, boende, utbildning, hälsa, fritid, kultur och inflytande. Drygt 1,55 miljoner av Sveriges invånare är mellan 13 och 25 år (prop. 2013/14:191). Det nationella målet för ungdomspolitiken är enligt den senaste propositionen att *"Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen"* (prop. 2013/14:191).

Om målet är att alla unga (oavsett socioekonomisk bakgrund, kön, etnicitet, sexualitet och funktionsnedsättning) ska ha goda levnadsvillkor och möjlighet att forma sina liv och utöva inflytande över samhällets utveckling, är det avgörande att alla unga har tillgång till offentliga rum där de kan agera som politiskt relevanta medborgare. Unga är en liten andel av de som har förtroendeuppdrag i kommunerna och de är den grupp som i störst utsträckning hoppar av sina uppdrag i förtid enligt SCB:s undersökning om *Folkvaldas villkor i kommunfullmäktige* (Statistiska centralbyrån 2013).

Mot denna bakgrund har de flesta av pilotkommunerna valt att identifiera och kartlägga demokratiprocesser från initiering av viktiga frågor till beslut och verkställande av dessa samt genom att arbeta med att ta fram nya modeller som unga i känner förtroende för, till exempel för ungdomsfullmäktige. Det övergripande syftet på lång sikt är att stärka ungas förtroende för kommunpolitiken och på så sätt öka motivationen för ett kommunpolitiskt engagemang inom eller utanför partipolitiken.

Förutom pilotverksamheten kring olika stödinsatser för ungas demokratiska medverkan i kommunerna, så har vi samarbetat med en grupp unga i ett parti kring hur deras upplevelse av arbetet i ett politiskt parti ser ut. Syftet har varit att hitta förslag till förbättringar i mötet med moderpartiet som kan göra unga mer benägna att stanna kvar och även locka fler att engagera sig. Det politiska partiet representeras i det här fallet av en grupp från Liberala ungdomsförbundet (LUF) som har valts ut att delta i Liberalernas förnyelsearbete i Västsverige. Tillsammans med dem har vi diskuterat hur ett parti kan förbättra förutsättningarna för unga att engagera sig.

Uppdraget

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor fick under 2014 i uppdrag av regeringskansliet att arbeta fram metoder för att stärka ungas engagemang i kommunpolitiken genom att samarbeta med pilotkommuner. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet under 2018. Åtta kommuner ansökte i januari 2015 om att bli en av dessa pilotkommuner och fem blev utvalda av myndigheten. Dessa är Håbo, Jönköping, Landskrona, Skövde och Uddevalla. Kommunerna valdes ut för att de är olika stora och har olika förutsättningar, men alla kommer att prova om introduktionsprogram, nätverk eller liknande metoder kan underlätta för unga personer att bli engagerade i den kommunala politiken eller att kandidera för politiska uppdrag.

I enlighet med uppdraget ska en andra delredovisning lämnas till Regeringskansliet senast den 26 februari 2016 och en slutredovisning till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 26 februari 2018. Denna ska utöver en beskrivning av genomförda insatser och eventuella förslag till ytterligare åtgärder innehålla en ekonomisk redovisning. Tanken är att goda exempel ska tas fram och spridas över landet.

Delredovisningen som myndigheten lämnade i februari 2015 handlade om vilka insatser som genomfördes 2014, vilket till stor del var att förbereda och planera för verksamhet som skulle ske 2015. Kortfattat kan sägas att följande gjordes:

- Myndighetens arbetsgrupp tog del av statistik, rapporter och forskning på området.
- De ungdomspolitiska förbunden svarade på en enkät där vi ställde frågor om bland annat vad som gjordes inom förbunden för att stötta nuvarande och blivande unga politiker.

Genom detta fångade vi upp vilka typer av insatser, introduktionsprogram, mentorskapsprogram, nätverk och annat, som de partipolitiska ungdomsförbunden och deras medlemmar trodde var verkningsfulla för att få fler unga kvinnor och unga män att ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda respektive motverka unga politikernas avhopp. Detta påverkade vårt arbetssätt när vi utformade 2015 års insatser som redovisas i denna rapport.

Hur vi har genomfört uppdraget

De kommunala insatserna

En viktig utgångspunkt för uppdraget har varit att insatserna sker i ett begränsat antal kommuner. Myndighetens roll i detta arbete har varit att bistå kommunerna med kunskap och resurser, både i form av personal och i form av pengar för särskilda aktiviteter. Vi har uppmuntrat kommunerna att stimulera nätverk och andra samverkanslösningar som skapar förutsättningar för att utveckla en positiv inställning till uppdraget. Fem kommuner, Håbo, Jönköping, Skövde, Uddevalla och Landskrona, har kartlagt sina förutsättningar och förankrat sina idéer i respektive kommuns politiska ledning samt påbörjat implementeringen av dessa.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har valt att dela upp uppdraget i ett huvudmål och två delmål.

Huvudmål: Få unga motiverade att engagera sig i kommunal politik.

Delmål 1: Öka förståelse om funktion, politiska ansvarsområden och om arbetet som politiker i en kommun.

Delmål 2: Möjliggöra politiskt deltagande utanför partipolitiken, till exempel genom neutrala mötesplatser och olika forum för inflytande.

Pilotsatsningen i kommunerna har fokuserat på olika områden utifrån dessa två delmål. Kontakter mellan Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor och pilotkommunerna har, förutom via fysiska möten, förts via telefon och e-post.

De kommuner som deltar i projektet har som ansvariga utsett en förtroendevald demokratisamordnare eller en tjänsteman. Båda har förbundit sig att delta aktivt under en tvåårsperiod. Att delta i uppdraget ska på längre sikt bidra till kunskap om aktiviteterna inom uppdraget.

Nedan redogör vi för arbetet i de fem pilotkommunerna:

Håbo kommun

I Håbo är kommunledningen övertygad om att det bland unga finns ett stort politiskt intresse och ett pågående politiskt samtal, men att det huvudsakligen sker utan att det förknippas med politik. I stort sett allt som rör ungas vardag är eller påverkas av politik och stora delar påverkas av kommunpolitiken, även om det mesta är lagstyrt.

Håbos övergripande mål är att ungas representation i de politiska församlingarna i Håbo ska öka vid nästa kommunval. Utifrån detta mål handlar projektledarnas första insats om att skapa en bredare förankring av demokratiarbetet med unga. Den andra insatsen handlar om att genom olika utvecklingsinsatser ge förutsättningar för ett ökat engagemang och delaktighet i de politiska organen i kommunen.

Efter valet 2014 fick Håbo en komplicerad politisk situation. Denna har under den senaste tiden ytterligare förstärkts då den styrande minoritetens budgetförslag föll i kommunfullmäktige. Detta har inneburit att projektledarna inte fått utrymme för att mer ingående diskutera den andra insatsen med kommunalråd och kommunstyrelse.

Styrgrupp för Ungdomsarbete Ungdomsdemokrati kommer att vara styrgrupp för projektet i Håbo. Den består av kommunstyrelsens ordförande, två unga politiker som också är ledamöter i ungdomsrådet samt ett par tjänstemän. I Håbo finns det sedan många år en struktur för ungdomsdemokratiarbetet. Styrgruppen har dock under de senaste åren känt att det inte riktigt nått alla och att de vill utveckla sig. Den nuvarande strukturen bygger på en årlig demokratidag med två uppföljande hearingar och på deras ungdomsråd. Denna struktur vill de behålla men kommer framför allt att utveckla basen för den. De kommer även att jobba med att utveckla metoder i arbetet med både demokratidagen och ungdomsrådet.

Vidare vill Håbo kommun hämta erfarenheter och goda exempel från andra kommuner i syfte att utveckla arbetet med att fler ska engagera sig i de politiska strukturerna och för att avhoppet från politiken ska motverkas. Håbo kommun är en så kallad pendlarkommun och kan därför vara intressant för oss att titta extra på då deras största utmaning är den negativa utvecklingen bland unga förtroendevalda i kommunen. Håbo arbetar bland annat med insatser som:

- mötesformer i politiken
- unga som mentorer till politiker
- kontaktpolitiker till skolor, fritidsgårdar med mera
- att bilda en förening (exempelvis en kulturförening)
- att bilda lokala politiska ungdomsförbund.

Uddevalla kommun

Uddevalla kommun antog en *Ungdomsplan 2015–2017* i kommunfullmäktige i maj 2015. Ungdomsplanens syfte är att förbättra ungas levnadsvillkor i kommunen och under den första perioden (2015–2017) kommer man bland annat att prioritera ”ungas delaktighet och inflytande” samt ”samverkan kring ungas delaktighet och inflytande.” (s. ??).

När kommunledningen arbetade fram ungdomsplanen framträdde ett gemensamt önskemål om att ha ett forum där beslutstagare, tjänstemän och unga kan mötas och föra dialog kring kommunpolitiska frågor. Ungdomsfullmäktige kan vara ett sådant forum. Det har funnits sedan 2003 och är ett forum som alla parter värnar om, men som i dag inte uppfyller sitt syfte fullt ut. Kommunen önskar en utvärdering, utveckling och förändring av arbetsformerna kring ungdomsfullmäktige, bland annat för att bidra till detta uppdrags målsättning. Målet i Uddevalla kommun är att ta fram en ny modell för ungdomsfullmäktige som unga i Uddevalla kommun känner förtroende för samt harmoniserar med kommunens övriga beslutsprocesser. Projektet kommer att se över formerna och organisationen kring ungdomsfullmäktige.

För att genomföra projektet utser kommunen en arbetsgrupp bestående av unga, en referensgrupp för förtroendevalda samt en referensgrupp för tjänstemän. Under 2015 har de kommunala tjänstemännen jobbat med utformningen av mötesformerna tillsammans med en grupp unga samt med en politisk referensgrupp. Förslag på en ny modell för ungdomsfullmäktige kommer att lämnas under våren 2016, den kommer att testas och utvärderas under kommande projektid. En utredare kommer att kopplas till projektet för att följa och dokumentera arbetet och sedan sammanställa en rapport som ska lämnas till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Skövde kommun

Skövde kommun har som avsikt att fördjupa kunskapen från tidigare genomförda fokusgrupper om hur unga vill öka sin delaktighet och sitt inflytande i kommunen. Utifrån denna kunskap ska de ge vuxna stöd att tillsammans med barn och unga utveckla ett långsiktigt demokratiarbete på skolor och fritidsgårdar. En projektledare arbetar på heltid med projektet och en forskare arbetar på deltid.

Skövde kommun har sedan några år tillbaka jobbat strukturerat för att identifiera och analysera ungas politiska delaktighet i beslutsprocesser. Kommunen har fram till 2014/2015 bedrivit ungdomspolitisk verksamhet genom *Ung i Skövde*, en kommunal organisering av ungdomspolitiken som består av fyra grupper: *politikergrupp* (presidier i nämnderna), *ledningsgrupp* (kommundirektören och samtliga förvaltningschefer), *arbetsgrupp* (personal från förvaltningarna) och *Ungdomsforum* (fristående politisk förening). Ungdomsforum har bildats på ungas begäran och har blivit en del av kommunens verksamhet och senare bildat en fristående förening.

Genom ett successivt förändrat förhållningssätt har ungdomspolitiken i Skövde blivit en av de mest prioriterade frågorna och bildat ett sektorsövergripande föredöme.

Två framträdande framgångsfaktorer i Skövde är:

- Organisationer som bygger på tvärssektoriella samarbeten och erbjuder öppna och situationsanpassade former för ungas politiska delaktighet.
- Förhållningssätt som karaktäriseras av gemensamt ansvarstagande och relationsbyggande i en vardagsanknuten politik.

Skövde kommun har valt att ingå i denna satsning med utgångspunkt i två syften. Det ena är, att utifrån ungas önskemål från genomförda fokusgrupper, ge stöd till vuxna att tillsammans med barn och unga utveckla ett långsiktigt demokratiarbete på skolor och fritidsgårdar. Det andra är att ge stöd till arbetet genom att en forskare följer processen, vilket sker genom att kartlägga och analysera arbetet och utifrån det identifiera viktiga utvecklingsområden. Denna kunskap ska sedan dokumenteras för att kunna spridas till andra kommuner.

Enligt Erik Andersson som är forskare vid Högskolan i Skövde har Skövde kommun arbetat långsiktigt, haft tålamod, varit förändringsbenägen och verkat för samlärande och demokratiska former som passar unga. Skövdes projekt omfattar kommunpolitiker, folkhälsostateg, fritidsavdelningen/kultur- och fritidsnämnden, sektorn/nämnden för omvårdnad (LSS), sektorn/nämnden för socialtjänst samt forskare från Högskolan i Skövde. På längre sikt ska analysen mynna ut i kommungemensamma strategier för hur ungas inflytande och representativitet i främst kommunpolitiken kan ökas.

Landskrona kommun

Syftet med Landskronas projekt är att inkludera eleverna i samhällsutvecklingen och skapa ett lärande forum. Eleverna arbetar utifrån olika teman, till exempel varför unga inte är aktiva deltagare inom politiken, hur unga upplever boendesituationen och varför intresset för föreningslivet minskar. Här får eleverna en roll på riktigt när de organiserar sig i team och gör videointervjuer lokalt. På skolan har en redaktion skapats där det finns möjlighet att låna den tekniska utrustningen och bearbeta det material som eleverna får in från videointervjuerna. Materialet kommer att sammanställas och presenteras för skolan, tjänstemän och politiker. Tanken är att:

- eleverna får lust för den politiska agendan
- eleverna får förståelse och kunskap om lokalsamhället
- elevernas självförtroende byggs upp
- samarbetet mellan unga och vuxna ökar.

Målet är att eleverna inte ska vara passiva konsumenter utan aktiva problemlösande producenter av information om det samhälle som de ser i sitt närområde, att de ska ta på sig en roll på riktigt och bygga relevant kunskap och känna reell delaktighet.

Jönköpings kommun

I Jönköpings kommun vill man ta fram en metod för att underlätta engagemang hos personer i åldern 16–25 år. Kommunen jobbar huvudsakligen med att bilda nätverk och förmedla kunskap och har därmed en viktig och vägledande roll för andra kommuner. Med de metoder Jönköpings kommun håller på att ta fram ska man bidra till att fler inom denna åldersgrupp ska känna sig redo att ta på sig ett förtroendeuppdrag inom föreningar, organisationer och politiska sammanslutningar. En styrgrupp bestående av sex ungdomar från målgruppen har bildats. Denna grupp analyserar kontinuerligt aktuella behov och planerar för pilotprojektets innehåll och genomförande. De framtagna metoderna ska på längre sikt bidra till att fler unga ska känna sig redo att ta på sig förtroendeuppdrag inom föreningar, organisationer och politiska sammanslutningar.

Utredare

Under inledningsfasen (2015) avsåg vi anlita en extern utredare som skulle följa kommunernas arbete på nära håll och bevaka det arbete som kommunerna gör för att fler unga ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda och för att färre ska lämna sina uppdrag i förtid. Detta har vi inte gått vidare med då vi under projektets gång upptäckt att de involverade kommunerna har kommit olika långt samt att Skövde kommun redan arbetar med en utredare som utifrån resultatet av projektet kommer att arbeta mer fokuserat på hur unga kan påverka den kommunala politiken.¹

Vi kommer dock att sammanställa metoder och erfarenheter från samtliga kommuner vid uppdragets slut i syfte att sprida det vidare på nationell nivå och till berörda aktörer.

¹ <http://demokratiutredningen.info/>. Demokratiutredning, ur intervju med Erik Andersson: <http://demokratiutredningen.info/2014/11/11/intervju-med-erik-andersson/>.

Den partipolitiska inriktningen

Parallellt med pilotverksamheten kring olika stödinsatser i kommunerna har myndigheten samtalat med unga i ett politiskt parti för att få deras upplevelser av arbetet i partiet och även hitta förslag till förbättringar som kan få unga att stanna kvar i politiken samt locka fler att engagera sig. Det politiska partiet representeras i det här fallet av en grupp från Liberala ungdomsförbundet. Samtliga ungdomsförbund tillfrågades och valet föll på Liberala ungdomsförbundet då de var intresserade av att delta och eftersom de just nu befinner sig i en förnyelseperiod.

De unga politikerna samtalade bland annat om hur partierna ska få med unga och behålla dem där. Detta presenteras i den rapport och den folder som finns med som bilagor (bilaga 2 och 3). Även frågor om hur partierna kan stötta unga förtroendevalda för att förhindra avhopp togs upp. De unga tyckte bland annat att alla kommuner borde kunna erbjuda en kurs i hur arbetet i kommunen går till. De ville även ha tillgång till en mentor. Det ansågs vara en kommunpolitisk fråga och inte en partifråga då det inte alltid finns mentorer att tillgå från det egna partiet.

Samarbetet mellan myndigheten och Liberala ungdomsförbundet befinner sig i olika faser av genomförandet. Myndigheten kommer under 2016 att intensifiera arbetet, bland annat genom att sprida materialet och föreslå konkreta aktiviteter med relevanta aktörer i syfte att öka medvetenheten om unga förtroendevaldas behov och underlätta arbetet med att skapa hållbara strukturer på olika plan. Foldern, *5 steg*, med medföljande rapport ska distribueras till samtliga politiska partier som finns i riksdagen. Foldern ska vara en påminnelse till partierna om att ta tillvara ungas engagemang samt betona vikten av att fortsätta att modernisera sina arbetsmetoder.

Synergier med andra uppdrag på myndigheten

Myndigheten har sett synergier med uppdraget att fördela statsbidrag till kommuner och landsting för verksamheter där det utvecklas innovativa strategier, system och metoder för att långsiktigt stärka ungas inflytande i den lokala demokratin (SFS 2014:1071). Vi har dragit nytta av de lärdomar som vi fått av den verksamhet som genomfördes av de beviljade projekten under 2015 (Skövde, Botkyrka och Lund).

En utgångspunkt för myndigheten har varit att kunna skapa synergier mellan de tre uppdragen (fördela statsbidrag, medborgarförslag från unga och stöd till unga politiker) som stärkt dessa i sin helhet. Exempelvis så har ett antal konferenser genomförts i myndighetens regi under 2015 där bland annat information om detta uppdrag spridits till de deltagande kommunerna. Flera av dessa konferenser var inriktade på hur kommunerna och det civila samhället kan arbeta för att stärka ungas möjligheter till inflytande i de demokratiska processerna.

Inriktning på det fortsatta arbetet

De olika insatserna befinner sig i olika faser av genomförande. För samtliga kommuner är implementering fortfarande aktuellt. Vi planerar att fortsätta samarbetet med alla fem kommuner genom att föreslå konkreta aktiviteter i syfte att öka medvetenheten om unga förtroendevaldas behov. Vi vill även underlätta arbetet med att arrangera konkreta aktiviteter och skapa hållbara strukturer för lokal samverkan.

Utöver kontakterna med de fem pilotkommunerna kommer vi att söka upp andra kommuner och även samarbeta med lokala ungdomsgrupper för att uppmuntra dem att jobba vidare med ungas representation i den lokala demokratin. Nyckeln ligger i att göra verksamheter som är nydanande i innehåll och form och där unga själva kan välja tillfälle och omfattning för sitt deltagande.

De övriga planerade aktiviteter under 2016 är att:

- tillsammans med kommunerna arbeta vidare med de projekt som påbörjats för att stärka ungas delaktighet i kommunpolitiken.
- med start våren 2016 sprida foldern (bilaga 3) till kommuner, politiska partier samt andra relevanta aktörer.
- sammanföra pilotkommunernas projekt med unga politiker lokalt (till exempel genom en demokratidag).
- tillsammans med ungdomsförbund, partier och eventuellt lokala ungdomsorganisationer anordna seminarier för kommunpolitiker för att belysa förutsättningarna för ungas politiska representation, delaktighet och inflytande i syfte att uppmuntra ett mer aktivt arbete med att främja ungas engagemang i politiken.
- tillsammans med relevanta samarbetspartner fortsätta att hålla i andra typer av informationsmöten och demokrativerkstäder kring unga i politiken. Fokus är att i första hand hitta nya verksamhetsformer för att på så sätt bli mer inbjudande för personer som inte annars skulle komma till ett politiskt parti.
- planera och eventuellt redan under 2016 genomföra en utbildning kring hot och trakasserier av unga och framför allt av tjejer på nätet.

Avslutande kommentar

En av utgångspunkterna i detta uppdrag är att antalet personer som är medlemmar i ett politiskt parti under de senaste åren har minskat kraftigt. Enligt SCB var ungefär 10 procent av befolkningen medlemmar i ett politiskt parti 1991 jämfört med 5 procent 2009 (SCB 2009). Av dessa anger var femte att de deltar aktivt i partiets verksamhet. Enligt vår rapport *Ung idag 2013* har andelen unga medlemmar i politiska organisationer sjunkit sedan början av 1990-talet, men ligger sedan drygt tio år på lite under 4 procent (Ungdomsstyrelsen 2013).

Skälen till att allt fler politiker hoppar av sina uppdrag varierar – det är allt ifrån att de flyttar från kommunen, att de inte kan kombinera politik och familjeliv till att de upplever att äldre och mer garvade politiker inte lyssnar på dem (SCB 2009).

2014 års Demokratiutredning har haft i uppgift att analysera behovet av och utarbeta förslag till åtgärder för att öka och bredda engagemanget inom den representativa demokratin med särskilt fokus på att belysa frågor som handlar om ungas politiska representation, delaktighet och inflytande. I deras åtgärdsplan för att öka ungas möjligheter till påverkan och högre politisk representativitet så framgår det bland annat att unga ska kunna kandidera och verka i sin egen hemkommun även om de tillfälligt flyttat därifrån på grund av studier eller av andra skäl (SOU 2016:5).

Mot bakgrund av den gjorda utredningen (SOU 2016:5) ser vi att politiska partier är en viktig länk mellan medborgarna och de politiska representanterna i den representativa demokratin, vilket inkluderar de yngre politikerna. För att få till stånd reella förändringar måste partierna fortsätta arbetet med att till exempel förnya partiernas verksamhets- och sammanträdesformer, hjälpa valberedningar i deras förnyingsarbete samt se över politikens villkor generellt. Några konkreta tips på hur man får fler unga att ta på sig förtroendeuppdrag och motverka avhopp finns i den bifogade foldern och den medföljande rapporten (bilaga 2 och 3).

Under 2016 kommer Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att fortsätta arbetet med hur de politiska partierna ska kunna öka det partipolitiska engagemanget så att fler unga ska erbjudas respektive vilja ta på sig ett politiskt förtroendeuppdrag. Vår insamlade information om lokala projekt i kommunerna visar på ett engagemang, men vi har inte kunnat dra någon slutsats av vilken effekt deras föreslagna insatser har gett hittills. Vi kommer att arbeta vidare med att sprida goda exempel och även med att uppmuntra andra kommuner runt om i Sverige att vidta fler åtgärder för att fler unga ska engagera sig som förtroendevalda.

Referenser

Bäck, E., Bäck, H. & Gustafsson, N. (2014). Ungas politiska deltagande. Nya former och aktivitet genom sociala medier? I *2014 års Demokratiutredning, delaktighet och jämlikt inflytande*.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2015). *Delredovisning av uppdrag att stärka ungas möjligheter till inflytande i de demokratiska processerna – Stöd till unga politiker*. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Regeringsbeslut (2014). *Uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att stärka ungas möjligheter till inflytande i de demokratiska processerna, 2014-05-08, U2014/3352/UC*.

Regeringens proposition 2013/14:191 *Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande*.

SFS 2014:1071 *Förordning (2014:1071) om statsbidrag för att stärka ungas inflytande i den lokala demokratin*.

SOU 2009/10:53 *Regerings strategi för ungdomspolitik*.

Statistiska centralbyrån (2009). *Undersökningen av levnadsförhållanden*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Statistiska centralbyrån (2013). *Folkvaldas villkor i kommunfullmäktige – en studie om representativitet, avhopp och synen på uppdraget*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Ungdomsstyrelsen (2013). *Ung idag 2013. En beskrivning av ungdomars villkor*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Elektroniska källor:

Demokratiutredning: <http://demokratiutredningen.info/> 22 januari 2016. Kl. 15.30.

Demokratiutredning, ur intervju med Erik Andersson:
<http://demokratiutredningen.info/2014/11/11/intervju-med-erik-andersson/> 23 januari 2016. Kl. 16.45.

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2016

projektledare **Barbro kristiansson**

text **Liene Ledaine**

språkgranskning **Ingrid Bohlin**

grafisk form **Christián Serrano**

distribution **MUCF, Box 17801, 118 94 Stockholm**

webbplats **www.mucf.se**

tfn **08-566 219 00**

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Vi tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Vi ger stöd till föreningsliv, kommuner och internationellt samarbete.

mucf | Myndigheten för ungdoms-
.se | och civilsamhällesfrågor